

Visita-Taller
Cicle Inicial
Primària

“Artistes com els ibers”
Guió pel docent

Ajuntament de
Cerdanyola del Vallès

Museu Ca n'Oliver

Museu i Poblat Ibèric de Ca n'Oliver

C/ València, 19

08290 - Cerdanyola del Vallès

Telèfon: 93 580 45 00

Fotografies

Copyright : Museu i Poblat Ibèric de Ca n'Oliver. Ajuntament de Cerdanyola.

Informació pràctica visita Ca n'Oliver

Amb el seu programa educatiu, el Museu de Ca n'Oliver convida les escoles i instituts a fer que els seus infants i joves s'acostin a descobrir diversos aspectes sobre la cultura ibèrica a través del poblat ibèric de Ca n'Oliver. La proposta educativa s'adreça tant a l'Educació Primària com a l'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat.

Les activitats, visites i tallers que es duen a terme des del Museu de Ca n'Oliver estan destinades a afavorir el coneixement del nostre passat, amb el patrimoni com a eina d'aprenentatge i recurs per a l'educació. Aquesta guia té l'objectiu de compartir amb els docents tots els aspectes que s'han considerat en el disseny de la proposta per tal de preparar la visita i facilitar el seu aprofitament a l'aula.

Com reservar l'activitat

Per tal de programar les diferents activitats cal fer una reserva prèvia posant-se en contacte amb el Museu de Ca n'Oliver:

- a través de la pàgina web: <http://www.museucanoliver.cat/>

- per mail: museucanoliver@cerdanyola.cat

-per telèfon: 93 580 45 00

-Centre Educatius de Cerdanyola del Vallès: a través del programa Cerdanyola Educa www.cerdanyola.cat/educa

Informació pràctica visita Ca n'Oliver

On som i com arribar

Museu i Poblat Ibèric de Ca n'Oliver

C/ València, 19

08290 - Cerdanyola del Vallès

Com arribar

En transport públic:

RENFE rodalies línies C-4 i C-7

AUTOBUSOS INTERURBANS: Sarbús línies E-3, A-4, A-7 i B-2 i B-4

URBANS: 1 i 2

En transport privat:

AP-7 (B-30)

C-58

El poblat ibèric de Ca n'Oliver

El Museu i Poblat Ibèric de Ca n'Oliver és un conjunt patrimonial format per un museu i un jaciment arqueològic que es troben al cim del turó de Ca n'Oliver de Cerdanyola i que forma part dels darrers contraforts de la serra de Collserola.

A mitjans del segle VI aC va desenvolupar-se la cultura ibèrica, repartida en tribus, en una franja costanera de la Península Ibèrica des del sud de França fins a Andalusia. Aquesta cultura neix com a resultat de l'evolució dels pobles de l'edat del ferro que ja vivien en aquestes contrades gràcies als contactes amb els pobles vinguts de la Mediterrània, especialment fenicis i grecs. Ca n'Oliver va ser un important centre d'acumulació d'excedent agrícola de la tribu dels Laietans, que va ser la base d'un actiu comerç amb els pobles de la Mediterrània (cartaginesos, grecs i, més tard, romans). El poblat de Ca n'Oliver, que va estar habitat entre el 550 i el 50 aC, presenta una estructura urbana en terrasses que s'adapta al turó des del qual, les elits que residien, controlaven un ampli territori de la plana vallesana on hi havia altres assentaments de menor entitat.

El poblat està museïtzat i s'hi han reproduït tres edificis ibèrics d'èpoques i funció diferents. La visita ens permet descobrir com era un poblat ibèric encimbellat amb els seus barris i carrers, el seu sistema de defensa, la seva evolució, la tipologia dels habitatges i dels espais artesans, el camp de sitges on s'emmagatzemaven els cereals i molts aspectes relacionats amb la vida quotidiana dels seus habitants.

El Museu de Ca n'Oliver

El Museu s'aixeca a l'interior d'una antiga pedrera de tal manera que s'integra en el turó i en recupera el perfil original. El Museu està dividit en dues plantes i una terrassa. A la planta baixa es troben els magatzems, la biblioteca i la part tècnica. Al primer pis hi ha dues sales d'exposició. A la permanent s'hi exposen més de 500 objectes trobats a les excavacions arqueològiques dels jaciments de Cerdanyola, la majoria procedents del poblat de Ca n'Oliver. L'altra sala és un espai on s'exhibeixen les exposicions temporals que acull el museu.

La visita a l'exposició, "Cerdanyola, terra d'ibers", ens permet conèixer l'origen i evolució de la cultura ibèrica, l'organització i composició de la societat, la relació entre les comunitats humanes i el seu entorn natural i el món de les creences, entre d'altres aspectes. A més de les troballes arqueològiques, l'exposició compta amb els audiovisuals, els interactius i d'altres recursos expositius per tal d'endinsar-nos en la cultura ibèrica. Però més important, a través del menjar, els vestits, les feines i l'escriptura, ens ajudarà a entendre com vivien i com era la vida quotidiana de les dones, els homes, la gent gran o els infants que van viure al territori on avui dia hi vivim nosaltres.

Guió didàctic “Artistes com els ibers”

Fa més de dos mil anys es va desenvolupar la cultura ibèrica, substrat sobre el que s'assenta la nostra forma de vida actual. El poblat de Ca n'Oliver és un dels jaciments més importants d'aquesta època passada. Passejant pels seus carrers podrem conèixer de primera mà com eren les seves cases i a què es dedicaven els seus habitants. Gràcies a les excavacions arqueològiques, el Museu compta amb una gran col·lecció d'objectes recuperats dels diferents jaciments de Cerdanyola, que permet als més petits acostar-se al passat d'una manera molt vivencial.

Entre els objectes exposats, l'alumnat més jove podrà descobrir un dels aspectes més característics de la cultura ibèrica: el seu art. La decoració de les nombroses peces ceràmiques i escultures en acostarà a la flora i fauna d'aquell moment, i també descobrirà com es vestien i quins ornaments portaven per destacar la seva importància dins el poblat, edat o sexe.

I per poder experimentar de primera mà com treballaven els artistes ibèrics, convidem als més joves a pintar un dels animals de la serra de Collserola amb pigments i carbonet, reproduint els motius que ja s'usaven fa més de 2000 anys. Mans a l'obra!!

1. Objectius didàctics

- Descobrir el Museu i el jaciment de Ca n'Oliver.
- Explicar el món ibèric com una època que va existir fa molt de temps.
- Descobrir la forma de vida antiga.
- Deducir les diferents tècniques artístiques emprades pels ibers.
- Observar diferents objectes ibèrics exposats al Museu de Ca n'Oliver.
- Descobrir com era un poblat d'època dels ibers.
- Identificar els motius iconogràfics de l'art ibèric.
- Tenir una actitud de rebuig davant l'espoliació de béns artístics i arqueològics.
- Tenir una actitud respectuosa a l'hora de fer una visita a un Museu.
- Valorar el patrimoni arqueològic com a herència i llegat dels grups humans i manifestació de la seva riquesa i diversitat.
- Estimar el patrimoni cultural.
- Aprendre amb els companys.

2. Què cal saber abans de fer l'activitat?

Per tal d'aprofitar al màxim la visita-taller proposem que l'alumnat prèviament treballi a l'aula alguns aspectes com ara els següents:

- Saber que va existir una època molt antiga que era la dels pobles ibers.
- Haver sentit a parlar del poblat ibèric de Ca n'Oliver.

3. Descripció de l'activitat

La visita-taller de cicle inicial d'Educació Primària està orientada al descobriment de l'art en època ibèrica, tant en escultura com en la ceràmica.

Ens trobarem a l'entrada del Museu de Ca n'Oliver on ens presentarem i s'explicarà l'activitat que durem a terme. A continuació anirem a visitar els àmbits de l'exposició permanent "Cerdanyola, terra d'ibers" relacionats amb l'art, on descobrirem els objectes recuperats al poblat de Ca n'Oliver i a altres jaciments de Cerdanyola. D'aquesta manera tindran un primer contacte amb els elements principals de la cultura ibèrica. Per finalitzar aquesta part, farem una visita pel jaciment i veurem tres edificis que han estat reproduïts basant-se en els que es van trobar al jaciment i també les peces ceràmiques decorades.

A continuació ens traslladarem a l'espai del taller on es mostraran els materials amb els que es podia pintar: carbonet, pigments i altres elements. L'alumnat podrà manipular reproduccions d'instruments per pintar com pinzells naturals, tampons, carbonets, plomes, etc.

Modalitat 2 hores: Amb l'ajut de fotografies, podrem identificar els animals que apareixen a la ceràmica i comparar-los amb els actuals. Finalment farem una part pràctica on l'alumnat podrà fer un dibuix d'un ocell ibèric amb carbonet, pigment, plomes, etc.

Modalitat 3 hores: Amb l'ajut de fotografies, podrem identificar els animals que apareixen a la ceràmica i comparar-los amb els actuals, identificar les formes geomètriques. Seguidament farem una part pràctica on l'alumnat farà un dibuix d'un ocell ibèric, amb carbonet, pigment, plomes, etc., i alguna franja decorativa. Finalment es mostrarà una reproducció d'un cap de Demèter i imatges d'escultures i es modelarà amb fang una figura inspirada en aquesta divinitat.

4. Competències bàsiques

Conviure i habitar el món

- Situar-se en l'època de la cultura ibèrica.
- Situar etapes i fets de la seva història personal.
- Plantejar preguntes.
- Identificar evidències i treure conclusions.

Competències comunicatives

- Expressar idees i organitzar informacions.
- Comunicar idees i informacions de forma oral.
- Utilitzar vocabulari adequadament.

Competències metodològiques

- Utilitzar habilitats per al tractament de la informació.
- Organització d'un treball de descoberta en grup.
- Contrastar informacions a partir de documentacions diverses.

Competències personals

- Buscar els fonaments de la seva identitat.
- Aplicar projectes personals de manera responsable i creativa.
- Desenvolupar habilitats personals que afavoreixin les relacions interpersonals.
- Exposició de les conclusions del treball, de forma individual i de grup.

5. Continguts

- L'adequació als coneixements previs de l'alumnat a través de preguntes.
- L'ús de les nocions bàsiques de temps (abans/després, passat/present/futur, durada).

-
- L'obtenció d'informació a partir de l'observació del patrimoni.
 - La visita a l'exposició permanent del Museu de Ca n'Oliver per conèixer alguns objectes antics.
 - La realització d'una visita al jaciment *in situ* per tal de tenir un primer apropament a la importància de Ca n'Oliver.
 - La manipulació de material didàctic per tal d'obtenir informació sobre els materials i pigments que s'usaven.
 - Els canvis i continuïtats en fets quotidians de la pròpia experiència i en elements del patrimoni.
 - La identificació dels motius artístics i la comparació amb la realitat que envoltava la gent del poblat.
 - La realització d'una activitat pràctica decorant amb motius ibèrics.
 - La valoració de la necessitat de protegir i preservar el patrimoni.

6. Idees claus

- El poblat de Ca n'Oliver.
- El Museu de Ca n'Oliver.
- La cultura ibèrica.
- La vida dels ibers.
- La família en època ibèrica.
- L'art ibèric.
- La iconografia ibèrica: animals, persones, formes geomètriques.
- Els materials dels artistes: pigments, instruments.

7. Mètode pedagògic

- Benvinguda al grup al Museu de Ca n'Oliver, on es donaran les pautes sobre l'activitat que es desenvoluparà.
- A partir de la xerrada introductòria copsarem els preconceptes de l'alumnat.
- La visita al Museu de Ca n'Oliver ens permetrà conèixer quins materials hi ha d'època antiga.
- El primer contacte directe amb el jaciment ens aproparà a com vivien els habitants de Cerdanyola fa molt de temps.
- L'alumnat podrà manipular els instruments que s'usaven per poder pintar com plomes, pinzells naturals, tampons, flors.
- A través de material didàctic de diferent format: plastificacions, objectes, reproduccions, deduirà quines són les temàtiques de la decoració: fauna, formes geomètriques, flora.
- Podrà comparar entre els animals reals i els que pintaven els ibers i servirà com a inspiració de la seva activitat pràctica.
- L'activitat pràctica consistirà en la decoració d'un full reproduint un ocell ibèric (modalitat 2 hores) i un ocell ibèric amb franges geomètriques i un modelatge en fang d'una figura inspirada en el cap de Demèter (modalitat 3 hores).

8. Recursos i materials

- Guió didàctic pel docent.
- Dossier pedagògic pel docent, que inclou propostes d'activitats anteriors i posteriors a la visita al Museu i jaciment de Ca n'Oliver i un quadern solucionat
- Imatges de ceràmiques i escultures decorades: motius geomètrics, vegetals, animals.
- Plomes, carbonets, ocre, flors, plomes, pinzells naturals i la reproducció d'un cap de Demèter per manipular.
- Gots amb pinzells, carbonets, tampons i plomes amb paper per la part pràctica.
- Fang per modelar.

9. Fitxa de l'activitat

Nom de l'activitat:

Artistes com els ibers

Horari de les activitats didàctiques: a concretar.

Durada total: 2 hores/3 hores.

Cicle educatiu: cicle inicial d'Educació Primària.

Nombre d'alumnes: 30 alumnes màxim per grup.

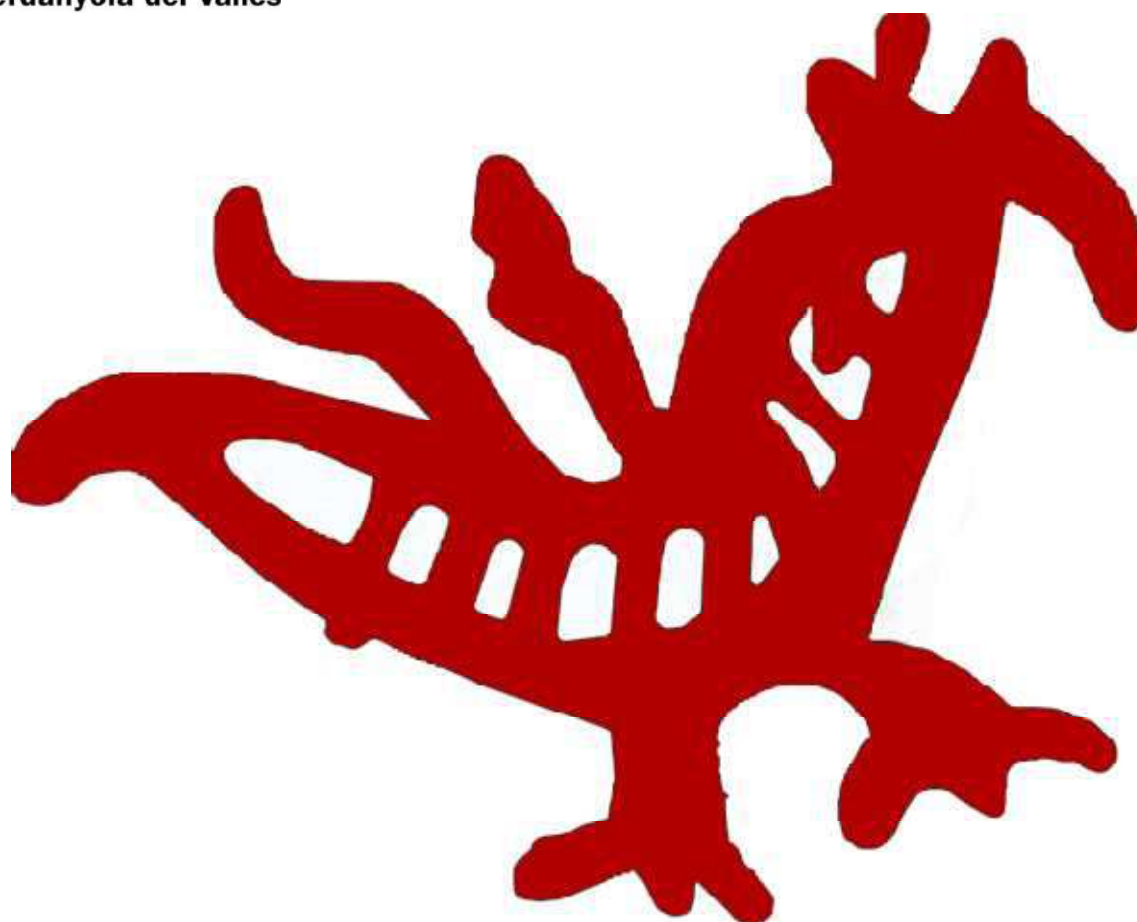
El docent haurà d'estar present durant l'activitat per tal d'acompanyar i supervisar el grup.

10. Consells pràctics:

- Cal procurar ser puntuals.
- Cal vestir amb roba i calçat còmodes.
- Cal parlar amb veu baixa durant l'activitat perquè visitarem un museu.
- Cal manipular el material didàctic amb molta cura.
- L'alumnat compartirà els materials per grup, i en tot moment n'han de ser responsables i tenir-ne cura.
- Cal animar l'alumnat a participar en totes les activitats de manera activa.

Ajuntament de
Cerdanyola del Vallès

Artistes com els ibers

El meu nom.....

Quadern de cicle inicial/Solucionari pel docent

Ajuntament de
Cerdanyola del Vallès

Museu Ca n'Oliver

Museu i Poblats Ibèrics de Ca n'Oliver

C/ València, 19

08290 - Cerdanyola del Vallès

Telèfon: 93 580 45 00

Fotografies

Copyright: Museu i Poblat Ibèric de Ca n'Oliver

Ajuntament de Cerdanyola del Vallès.

Wikipedia, SIOC, Cim d'Àligues.

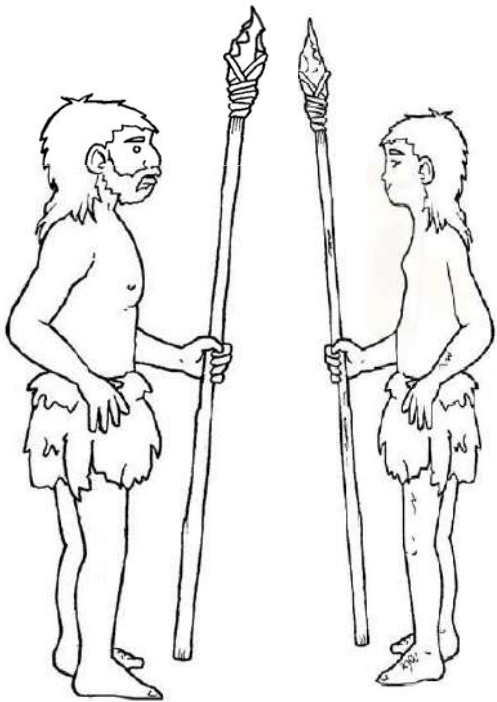
Dibuixos

Ado Acosta.

Wiring Diagram.

Qui eren els ibers?

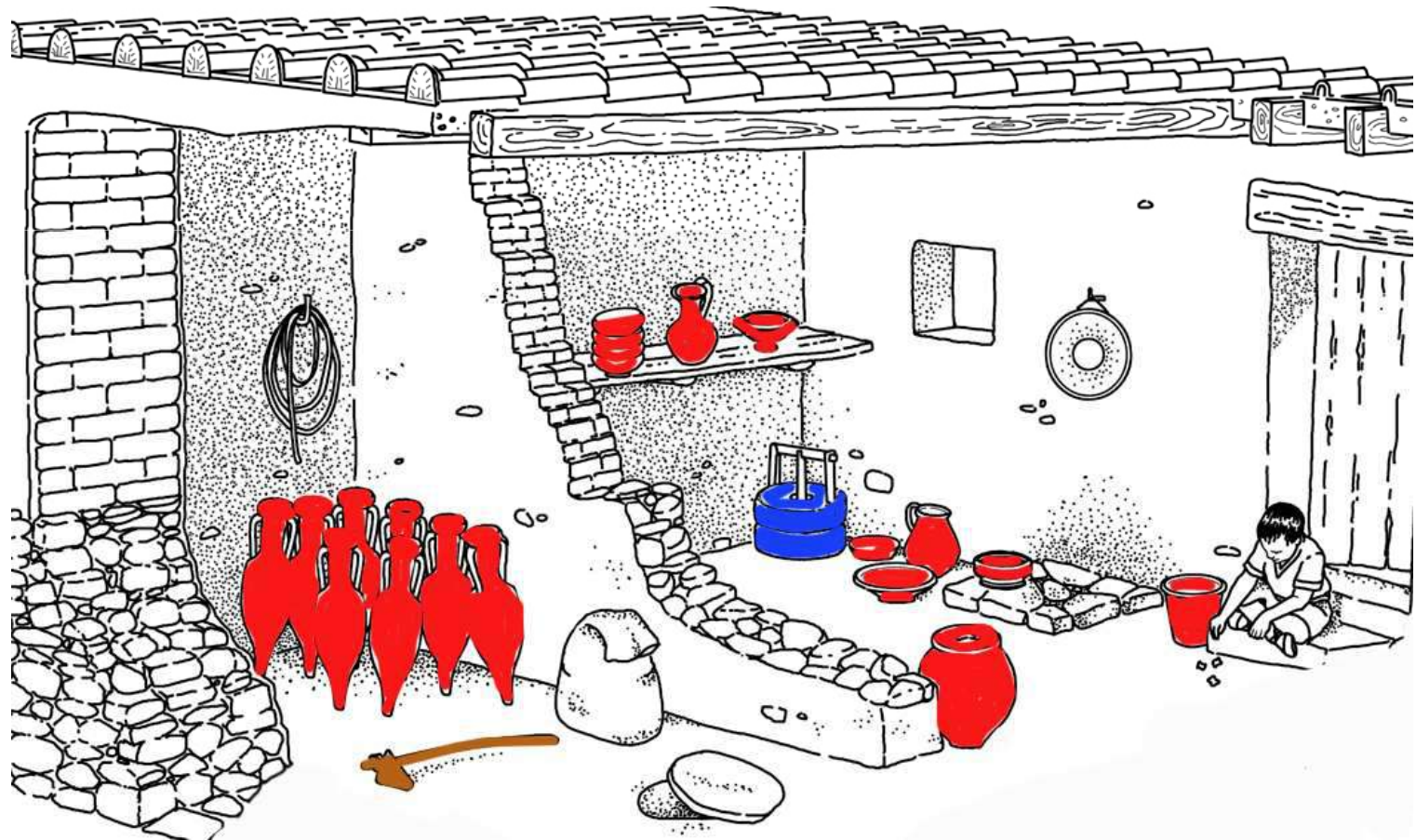
Encercla la família ibera que vivia a Ca n'Oliver.

Què hi havia a les cases ibèriques?

Aquí tens el dibuix d'una casa ibèrica.

Pinta les ceràmiques de color vermell, el molí de color blau i l'aixada de color marró.

Els ocells de Ca n'Oliver

En una tassa de Ca n'Oliver hi ha representat aquest animal.
Ressegueix els punts per saber qui és!

Els ocells de Ca n'Oliver

Quin d'aquests ocells s'assembla al de Ca n'Oliver?
Tria'l i ressegueix la línia fins al dibuix.

